

Folkekirkens Nødhjælp har aldrig været vigtigere.

Kære landsmøde.

Jeg er glad for at se så mange mennesker engagere sig i vores landsmøde netop nu, hvor Folkekirkens Nødhjælp aldrig har været vigtigere ..

...

For verden er ikke i vater.

Vi oplever flere krige, flere flygtninge og fordrevne, stadig større pres på internationale konventioner og menneskerettigheder.

Det sker samtidig med, at USA og mange europæiske lande skærer kraftigt i udviklingsbistanden

Det er kritisk. Og i Folkekirkens Nødhjælp mærker vi som nogle af de første konsekvenserne af en verden ude af vater.

På grund af amerikanernes bistandsstop har vi været tvunget til at sætte gang i en stor spareøvelse, der blandt andet betyder afskedigelser af omkring 10 procent af Folkekirkens Nødhjælp ansatte ude og hjemme.

Gode kollegaer, der hver dag gik på arbejde for at gøre en forskel for andre mennesker.

Det er hårdt, først og fremmest for de mennesker, vi nu ikke længere kan hjælpe. Og med de store besparelser, så står vi som organisation foran at skulle gentænke vores virke i verden. Og det rejser en masse store spørgsmål:

Hvordan hjælper vi flest mulige mennesker med færre midler? Hvor skal indtægterne i fremtiden komme fra? Hvad betyder det for arbejdet i Danmark?

Det vender jeg tilbage til.

...

Lad mig straks slå fast; vi er ikke samlet i Nyborg for at tale verden ned. Vi er samlet for at tale verden op. Vi er sammen for at tale håbet op og bruge håbet som motor for handling.

Og håbet bæres og åbenbares af de mennesker, der er ved vores side.

Håbet bæres af minerydderen i Ukraine, i vores nødhjælp til civile ofre for krige i Sudan og Gaza. I træerne, vi planter i Uganda og Zimbabwe. I de kvinder, der står op for deres

rettigheder i Nepal og Cambodja. I de mange, mange mennesker, der hver dag rækker ud for at hjælpe hinanden.

Og her kunne jeg slutte min tale. Men som generalsekretær er det min opgave at give en kort status på verden og fremtiden, set fra Folkekirkens Nødhjælps perspektiv.

Og jeg både beklager og advarer om, at jeg kommer til at nævne Trump og Putin flere gange.

De rimer ikke på håb.

...

Jeg troede på, at de store linjer i nødhjælpen til verdens fattigste var hævet over et ideologisk korstog mod woke-isme i Washington.

Men nej. En af præsident Trumps første handlinger var nedlukningen af USAID – der svarer til Danida i Danmark, udført af verdens rigeste mand, tech-milliardæren Elon Musk.

Det lyder som starten på en dårlig science fiktion roman, men er desværre virkeligheden.

USA stod indtil for nyligt for 43 procent af verdens samlede bistand til udvikling og nødhjælp.

Nedlukningen af USAID rammer mennesker på flugt fra krig og klimakatastrofer.

Børn, der ikke længere kan komme i skole eller få vacciner mod dødelige sygdomme.

Kvinder og LGBT+ personer, der ikke længere kan få beskyttelse mod vold.

Bistandsstoppet har allerede kostet op mod en halv million mennesker livet.

Det er skræmmende. Vi ser ind i et humanitært system, der i flere lande som for eksempel Sudan er på randen af et sammenbrud.

Den amerikanske regering stod for cirka 15 procent af Folkekirkens Nødhjælps samlede indtægter. Så for os betyder det, at vi må skære i støtten til op mod 1,1 millioner mennesker i nød. De hårdest ramte lande er DR Congo, Sydsudan og Etiopien.

...

Oven i den amerikanske nedlukning af USAID kommer besparelser på udviklingsbistanden fra en række europæiske lande, herunder Frankrig, Tyskland og Storbritannien.

Forklaringen er, at landene skal bruge flere penge på oprustning og forsvaret af Europa.

Jeg tror, at vi alle sammen har indset behovet for at skruer op for forsvaret af Europa. Og frygten for Putin og Trump kan endda bidrage positivt til at samle og forandre Europa på et afgørende tidspunkt i historien.

Men at regningen for Europas oprustning sker på bekostning af humanitær bistand til verdens fattige, er meget kortsigtet - og kommer til at skabe mere ustabilitet i en verden, der skriger på stabilitet.

..

Og hvem er det, der tager over, når vi trækker os fra samarbejde på det afrikanske kontinent? Det gør blandt andet russiske og kinesiske interesser.

De autokratiske regimer lukrerer på ufred, fattigdom, klimakrise og ustabilitet. Putins største sejr - og nu med hjælp fra Trump - er indtil videre, at FN's verdensmål og klimakampen har tabt pusten.

Derfor skal Europas militære oprustning balanceres med oprustning af vores samarbejde og engagement i verden. Det skal balanceres med humanitære indsatser, fremme af demokrati, menneskerettigheder, og forsvaret for internationale konventioner.

Derfor bør Danmark bruge sin stemme i Europa til at være bannerfører for en fremtid, hvor det ikke alene er størrelsen på kanonerne, der dikterer slagets gang.

...

I Folkekirkens Nødhjælp bruger vi vores stemme til at påpege og råbe op om bruddene på folkeretten, som vi oplever lige nu i særligt i Gaza og på Vestbredden. Hvor situationen er et helvede på jord for de civile palæstinensere, og de tilbageværende israelske gidsler.

Det israelske militær bomber løs, Hamas opererer uden hensyntagen til civile palæstinensere, og nødhjælpslastbilerne holder igen i lange køer bag lukkede grænseovergange. Intet er kommet ind i 55 dage. 55 dage uden livsnødvendige forsyninger af mad og medicin.

Men der bliver ikke lyttet. Med amerikansk støtte kan Netanyahu gøre, lige hvad der passer ham og hans regering. Og at europæiske ledere nu inviterer Netanyahu til europæiske hovedstæder er en skandale, og en hån mod de civile ofre i Gaza og mod den internationale retsorden.

...

I Folkekirkens Nødhjælp presser vi også på for, at Danmarks formandskab af EU skal bruges aktivt til holde hånden under Europas fælles udviklingsbistand.

Og det er meget positivt, at den danske regering fastholder, at den ikke vil spare på udviklingsbistanden. Det holder vi dem fast på. Og vi holder dem fast på, at udviklingsbistanden i fremtiden også skal være målrettet verdens fattigste.

Men ingen, heller ikke den danske regering, kan erstatte de milliarder af kroner, der ikke længere er tilgængelige til at hjælpe mennesker i nød.

Som sagt har vi gennemført en spareøvelse både i København og på udekontorerne. Vi flytter også penge fra de programmer, der foreløbigt ikke er ramt af USAID nedlukningen til programmer, der er ramt.

Det er en solidarisk øvelse for hele organisationen. Og jeg er virkelig imponeret af, hvordan alle har bidraget og gennemgået deres budgetter for at finde besparelser.

Vi gør også alt, hvad der er muligt for at holde hånden under vores partnere, der hvor de er hårdest ramt af det amerikanske bistandsstop.

Netop vores arbejde gennem partnere, og lokale kirkelige partnere, gør det muligt at fortsætte en række indsatser på lavere blus, uden at lukke ned.

For kirkerne lukker ikke ned. De er en fast forankret del af de lokalsamfund, vi arbejder i.

...

Vi har ingen forventninger om at modtage amerikanske penge i fremtiden, men vi har fortsat forhåbninger. Det vi hører er, at den amerikanske støtte i fremtiden vil komme med betingelser om ikke at inddrage og promovere diversitet og køn, LGBT-rettigheder og ideologi.

Det skal vi så finde ud af at forholde os til.

...

Vi er under alle omstændigheder nødt til at finde nye finansieringsformer i fremtiden. Det er et område, hvor vi forvejen har gode erfaringer.

Vi har gennem mange år samarbejdet med private virksomheder om investeringer i bæredygtig produktion af fødevarer.

Vi er også kendt for vores stærke fortalerarbejde for at finde nye måder til at finansiere klimaarbejdet i de lande, der er allerhårdest ramt af ekstremt vejr, men som har det mindste ansvar for de globale klimaforandringer.

Det gælder blandt skatter på den globale fly- og skibstransport.

Den slags nye former for indtægter kommer vi til at arbejde meget mere med. For vi kigger ind i en ny virkelighed, hvor ikke bare Folkekirkens Nødhjælp, men hele den humanitære sektor må tænke nyt.

...

Derfor er vi allerede gået i gang med at forberede en ny strategi for Folkekirkens Nødhjælps arbejde, da den nuværende udløber i 2026. Vi er samtidig i gang med at forberede en ny 4-årig ansøgning til Udenrigsministeriet, da den også har udløb med udgangen af 2026.

Hvordan skal vi prioritere mellem akutte indsatser, langsigtet udvikling og fortalervirksomhed?
Mellem Afrika, Asien og Mellemøsten?

Hvordan får vi engageret endnu flere danskere i Folkekirkens Nødhjælp?

Hvordan kan vores butikker i fremtiden klare sig på et stadig mere kommercialiseret
genbrugsmarked? Og hvor ligger fremtiden for Wefood?

Og hvad med de unge?

...

Spørgsmål er der nok af, og vi har brug for hjælp til at besvare dem. Og I er inviteret til at
komme med ideer og forslag på vores workshops i eftermiddag, hvor I får mulighed for ikke
bare at blive klogere på vores arbejde, men også at give input til fremtidens indsatser. I
Danmark og verden.

...

Jeg vil ikke fortænke nogen i at ønske sig tilbage til en tid før Trump. Før Gaza-krigen. Til en tid,
hvor vi troede på fremgang og udvikling, og idealet for den internationale orden var bygget op
omkring verdensmålene.

Men lad os være ærlige. Vi står også i denne situation, fordi verden aldrig har været i vater.
Også før Trump har der været grotesk skævvridning af indflydelse på, hvem der må bestemme,
hvad der er rigtig og forkert. Og hvem der har høstet fordelene af frihandel, internationale
regler og konventioner.

Tænk bare på sammensætningen af Sikkerhedsrådet, som jo for eksempel ikke indbefatter
afrikanske lande.

..

Jeg sagde indledningsvis, at Trump og Putin ikke rimer på håb. Men det er der heldigvis andre,
der gør.

Det så vi tydeligt, da frivillige i starten af marts gik på gaden til vores Sogneindsamling og
samlede 13 millioner kroner ind under henvisning til Trump og hans omvendte Robin Hood
politik.

Så lad os holde fast i frihedshelten og Folkekirkens Nødhjælps gamle allierede, Nelson
Mandelas, evige sandhed. Og jeg citerer frit oversat;

*"Der var mange mørke øjeblikke, hvor min tro på menneskeheden blev sat på en hård prøve,
men jeg ville ikke og kunne ikke overgive mig til fortvivlelse. Den vej fører til nederlag og død."*

I dag bæres håbet af alle os, der er til stede her i Nyborg. Vi nægter lige som Mandela at overgive os til fortvivlelse.

Vi insisterer på næstekærligheden.

Vi insisterer på ansvaret for at hjælpe mennesker i nød og fattigdom.

Vi giver vores bidrag til at få Verden i vater.

Folkekirkens Nødhjælp har aldrig været vigtigere.

Tak for ordet.

... (klap..)